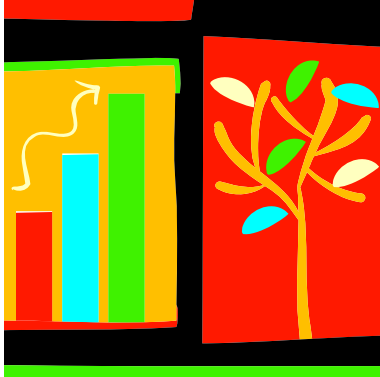

Milan Kundera

Quả táo vàng của ham muốn vĩnh cửu

Martin

Martin có khả năng làm những việc mà tôi không có khả năng. Có thể làm quen với bất kỳ cô gái nào trên bất kỳ phố nào. Tôi phải thú nhận là kể từ khi quen anh (nghĩa là đã từ lâu), tôi đã lợi dụng tài năng của anh rất nhiều lần, bởi vì tôi thích phụ nữ cũng ngang bằng với anh nhưng lại không có được thói bạo gan khùng khiếp của anh. Nhưng có điều Martin mắc phải cái lỗi cứ chăm chăm rút gọn cuộc làm quen thành một thứ bài tập thử độ khéo léo, thành mục đích tự thân. Vì thế anh thường tự so sánh mình với tiền vệ bóng đá tài năng biết cách chuyên bóng hợp lý cho đồng đội ghi những bàn thắng dễ dàng và gặt hái vinh quang một cách đơn giản.

Buổi chiều thứ Hai từ chỗ làm ra, tôi đợi anh trong một quán cà phê ở quảng trường Saint-Venceslas, chăm chú đọc một quyển sách dày của Đức bàn về văn hóa Etrusque cổ. Tôi phải mất nhiều tháng ở thư viện trường đại học mới lấy được quyển sách này, thư viện đã gửi mượn từ Đức cho tôi; vì hôm đó tôi vừa nhận được nó, tôi liền mang theo bên mình như là một di tích và trong thâm tâm tôi thấy hài lòng vì Martin bắt tôi phải đợi, như thế tôi có thể ngồi đọc qua quyển sách mong chờ bấy lâu nay bên một chiếc bàn trong

quán.

Tôi không thể nghĩ đến các nền văn hóa cổ đại đó mà không cảm thấy nuối tiếc. Nuối tiếc và cả ghen tỵ với sự chậm rãi dịu dàng của lịch sử thời đó.

Nền văn hóa Ai Cập cổ kéo dài hàng nghìn năm, thời cổ đại Hy Lạp gần một nghìn năm. Theo khía cạnh đó, đời người bất chước Lịch sử: thoát tiên nó bị vùi vào trong một sự chậm rãi bất động, rồi dần dần tăng tốc. Martin vừa bốn mươi tuổi cách đây hai tháng.

Cuộc phiêu lưu bất đầu

Chính anh là người cắt đứt những suy tưởng của tôi. Anh đột nhiên xuất hiện ở cửa kính của quán và tiến về phía tôi, với khuôn mặt nhăn nhó và những cử chỉ đầy biểu cảm chỉ về phía một cô gái trẻ ngồi ở một cái bàn trước một tách cà phê. Anh ngồi xuống gần tôi, mắt không rời khỏi cô gái và hỏi: “Cậu thấy thế nào?”.

Tôi cảm thấy ngượng. Quả đúng là như vậy; tôi đã đắm chìm vào quyền sách của mình đến mức vẫn chưa để ý đến cô gái; phải công nhận là cô rất đẹp. Cùng lúc đó, cô gái nhồm người lên, gọi người chủ quán đeo nơ hình con bướm: cô muốn trả tiền.

“Trả tiền đi!”, Martin ra lệnh cho tôi.

Chúng tôi đã nghĩ là sẽ phải chạy theo cô trên phố, nhưng chúng tôi gặp may vì cô còn dừng lại ở phòng để quần áo. Cô đã để lại ở đó một cái túi xách mà một nhân viên đang đi tìm và đặt lên mặt quầy cho cô. Rồi cô gái đưa cho người nhân viên vài xu, đúng lúc đó Martin giằng quyền sách tiếng Đức dày khỏi tay tôi.

“Đề nó vào đây đi”, anh nói với vẻ tự nhiên đầy quyền uy, và anh cẩn thận đặt quyền sách vào túi của cô gái đang tỏ ra ngạc nhiên nhưng không biết nói gì.

- Cầm một quyền sách to thế này không dễ chút nào cả, - Martin nói tiếp, và

anh trách tôi không biết cách cư xử, vì cô gái đã chuẩn bị tự mình cầm chiếc túi.

Cô là y tá tại một bệnh viện ở tỉnh. Cô chỉ ghé qua Praha và đang phải khẩn trương ra bến xe. Chỉ cần đi theo cô đến bến tàu điện là chúng tôi đã biết được phần chính yếu về cô và thỏa thuận chúng tôi sẽ đến B... vào thứ Bảy tới, để gặp lại cô gái duyên dáng chắc hẳn có một cô đồng nghiệp xinh đẹp, Martin không bỏ lỡ cơ hội nhấn mạnh điều đó.

Tàu điện chậm chậm tiến đến. Tôi chìa chiếc túi cho cô gái trẻ, cô làm ra vẻ muốn rút quyển sách ra, Martin bèn phác một cử chỉ hào hiệp ngăn lại; thứ Bảy tới cô mới phải trả chúng tôi, còn từ giờ đến lúc đó cô có thể đọc... Cô mỉm cười hơi bối rối, tàu điện mang cô đi và chúng tôi nhiệt tình vẫy tay tiễn cô.

Tôi không thể làm được gì. Quyển sách mà tôi chờ đợi lâu đến thế bỗng nhiên chạy đi xa tít một cách nguy hiểm; nhìn nhận sự việc một cách lạnh lùng, điều này khá là khó chịu; nhưng có một cơn điên rồi mà chính tôi cũng không biết rõ đã giang rộng cánh mang tôi đi. Không để lỡ một phút, Martin tìm cách bịa có để có thể vắng nhà chiều và tối thứ Bảy (bởi vì thế này: Martin đã có vợ, anh có một người vợ trẻ và tệ hơn cả là anh lại yêu vợ; và, điều còn tệ hơn nữa, anh sợ điều đó; và, vẫn còn có thể tệ hơn, anh sợ cho cô).

Một định vị thành công

Tôi bèn đi mượn một chiếc Fiat xinh xắn cho chuyến du hành của chúng tôi, và thứ Bảy vào hai giờ chiều tôi đến nhà Martin để đón anh; anh đang đợi tôi và chúng tôi lên đường ngay lập tức. Đang là tháng Bảy, trời nóng kinh người.

Chúng tôi muốn đến được B... càng sớm càng tốt, nhưng khi đi qua một ngôi làng, nhìn thấy nhiều thanh niên mặc quần cộc và tóc ướt lướt thướt, tôi

bèn dừng xe lại. Cái hồ ở không xa lắm, ngay sau những ngôi nhà. Tôi cần mát mẻ; Martin đồng ý.

Chúng tôi mặc quần bơi và nhảy xuống nước. Tôi nhanh chóng bơi sang bờ bên kia, nhưng Martin chỉ nhúng người, lội bì bõm một lúc rồi trèo lên bờ. Khi đã bơi trở lại bờ bên này, tôi thấy anh đang ngắm nhìn say sưa. Một nhóm trẻ con chơi đùa ầm ĩ trên bờ, xa xa thanh niên làng chơi bóng đá, nhưng mắt Martin dán chặt lên thân hình nảy nở của một cô gái trẻ cách chúng tôi khoảng mười lăm mét, quay lưng lại chúng tôi. Cô đứng im lặng ngắm nước hồ.

- Nhìn kìa, - Martin nói.

- Tớ đang nhìn.

- Cậu thấy thế nào?

- Cậu muốn tớ nói gì nào?

- Cậu không biết phải nói gì à?

- Phải đợi cô ta quay lại đã chứ.

- Tớ không cần đến lúc cô ta quay lại. Chỉ cần nhìn thế này là đủ rồi.

- Đồng ý! Nhưng chúng ta không có thời gian.

- Phải định vị, Martin trả lời, phải định vị! - và anh tiến về phía một thằng bé mặc quần cụt. “Cháu bé, cho chú hỏi, cháu có biết cô kia tên là gì không?”.

Anh chỉ cô gái vẫn đang giữ nguyên tư thế, đắm chìm vào một kiểu lười biếng lạ lùng.

- Cô kia à?

- Phải, cô ấy.

- Cô ấy không phải người ở đây, - thằng bé nói.

Martin bèn quay sang một con bé khoảng mười hai tuổi đang tắm nắng gần chúng tôi.

- Cháu bé, cháu có biết cô kia tên là gì không, cô đang đứng cạnh ao ấy?

Con bé ngoan ngoãn đứng dậy: “Cô ở chỗ kia à?”.

- Phải.

- Marie đấy.

- Marie gì?

- Marie Panek, ở Pouzdrany...

Cô gái vẫn đứng bên bờ nước, quay lưng về phía chúng tôi. Cô cúi xuống lấy mũ tắm, và khi cô đứng lên đội mũ lên đầu, Martin đã tiến lại gần tôi.

“Cô ta tên là Marie Panek, ở Pouzdrany. Chúng ta đi được rồi.”

Anh hoàn toàn bình tĩnh và thoải mái, rõ ràng anh chỉ còn nghĩ đến việc tiếp tục chuyển đi.

Một chút lý thuyết

Đó là cái mà Martin gọi là định vị. Từ vốn hiểu biết mênh mông của mình, anh rút ra kết luận: điều khó khăn nhất với bất kỳ ai trong cái lĩnh vực đòi hỏi rất cao này không phải là quyến rũ một cô gái mà là biết được một số lượng đầy đủ các cô gái mà người khác chưa kịp quyến rũ.

Thế nên anh cho là chúng ta luôn luôn, ở mọi lúc mọi nơi, phải thực hiện công việc định vị một cách có hệ thống các cô gái, hay nói cách khác, phải ghi được vào trong sổ tay hay bộ nhớ tên của những người phụ nữ mà ta thích và một ngày nào đó có thể tiếp cận.

Tiếp cận là một mức độ cao hơn và có nghĩa là khi chúng ta tiếp xúc với cô này hay cô kia, làm quen với cô ta và tìm kiếm lối vào.

Những kẻ huênh hoang hay thích quay nhìn về quá khứ để kể số lượng những người phụ nữ mà mình đã chinh phục; nhưng những người biết nhìn về phía trước, về tương lai, trước hết phải lo chuyện có được một số lượng đầy đủ phụ nữ được định vị và tiếp cận.

Ở trên sự tiếp cận chỉ còn một mức độ cuối cùng, và tôi rất thích nhấn mạnh, để làm Martin vui lòng, rằng những người chỉ biết đến mức độ cao nhất đó

rất là những kẻ khốn khổ và hạ đẳng, gọi nhớ đến các cầu thủ bóng đá nghiệp dư cầm đầu cầm cổ lao về phía khung thành đối phương, quên phéng mắt là để ghi một bàn thắng (và nhiều bàn) không phải chỉ cần đến ham muốn sút bóng cháy bỏng, mà trước tiên phải cần đến một chiến thuật chi tiết và hệ thống trên toàn sân.

- Cậu có tin là sẽ có cơ hội đi Pouzdrany gặp cô ta không? - tôi hỏi Martin khi chúng tôi đã ở trên đường.

- Không bao giờ biết trước được cả, - anh trả lời.

- Dù sao, - tôi nhận xét, - ngày hôm nay với chúng ta cũng đã bắt đầu tốt đẹp.

Cuộc chơi và sự Cần thiết

Chúng tôi đến bệnh viện tỉnh B... với tâm trạng tuyệt vời. Đã gần ba giờ rồi. Chúng tôi gọi cô y tá đến bằng điện thoại từ chỗ thường trực. Một lúc sau cô xuống, tóc buộc kiểu y tá và mặc blouse trắng, tôi nhận ra cô đỏ mặt, với tôi đó là một điềm tốt.

Martin nhanh chóng cất lời và cô gái cho chúng tôi biết ca làm của cô sẽ kết thúc vào lúc bảy giờ. Cô bảo chúng tôi lúc đó đến chờ cô trước cổng bệnh viện.

- Thế em đã nói với đồng nghiệp của em chưa? - Martin hỏi, và cô gái trẻ bảo là rồi.

- Rồi, bọn em sẽ có hai người.

- Tuyệt vời, - Martin nói, - nhưng anh không thể đặt bạn anh trước sự đã rồi.

- Được rồi, - cô gái nói, - bọn ta đi gặp cô ấy vậy. Cô ấy làm bên phẫu thuật. Chúng tôi chậm chậm đi qua sân bệnh viện và tôi rụt rè hỏi cô gái: “Cô còn giữ quyển sách của tôi chứ?”.

Cô y tá gật đầu: cô vẫn giữ nó và thậm chí nó còn ở ngay đây, ở bệnh viện.

Tôi cảm thấy nhẹ hẫng người như thể thoát được một gánh nặng và bắt cô đi

tìm ngay quyển sách.

Martin hẳn phải coi là không hay ho gì chuyện tôi thắng thần tỏ ra thích một quyển sách hơn người phụ nữ mà chính anh giới thiệu cho, nhưng tôi không thể làm khác được. Tôi phải thú nhận là tôi đã phải chịu rất nhiều dằn vặt trong suốt mấy ngày qua, khi để quyển sách về nền văn hóa Etrusque nằm ngoài tầm tay và tầm mắt. Tôi phải cố gắng rất nhiều để chịu đựng điều đó, bởi vì tôi không muốn dù bằng bất kỳ giá nào làm hỏng Cuộc chơi, cái giá trị mà tôi đã học được cách tôn trọng kể từ khi còn trẻ và tôi biết cách tập trung vào đó tất cả các quan tâm và ham muốn cá nhân của mình.

Trong khi tôi rung rung nhận lại quyển sách của mình, Martin tiếp tục nói chuyện với cô y tá và thậm chí còn đi xa đến mức buộc được cô gái hứa tối nay sẽ đi mượn căn nhà gỗ nằm cạnh hồ Hoter của một anh bạn đồng nghiệp. Cả ba chúng tôi cảm thấy thỏa mãn hết sức và đi về phía tòa nhà nhỏ màu xanh nơi có khu phẫu thuật.

Đúng vào lúc đó, một cô y tá đi cùng một bác sĩ đi qua sân theo hướng ngược lại. Viên bác sĩ là một người cao lớn gầy guộc kỳ cục với hai cái tai vênh lên, điều này làm tôi thấy thích thú. Cô y tá của chúng tôi thúc cùi chỏ vào tôi và tôi bật cười. Hai người đi khỏi, Martin quay về phía tôi: “Ông bạn ơi, cậu gặp may nhé. Cậu không xứng có một cô gái tuyệt vời đến thế đâu!”. Tôi không dám trả lời là vừa rồi mình chỉ nhìn người đàn ông cao lớn gầy guộc và do đó phải nói một câu khen ngợi. Mặt khác, tôi cũng không hề tỏ ra đạo đức giả. Tôi tin tưởng vào thẩm mỹ của Martin hơn là thẩm mỹ của tôi, bởi vì tôi biết thẩm mỹ của anh được điều khiển bởi một mối quan tâm lớn hơn của tôi rất nhiều. Trong mọi thứ tôi đều thích trật tự và sự khách quan, kể cả trong những gì liên quan đến tình yêu, và tôi luôn coi một người hiểu biết quan trọng hơn là một kẻ tài tử.

Một số người có lẽ sẽ cho tôi là đạo đức giả khi tôi, một người đã ly dị và lại

đang kể về một cuộc phiêu lưu của mình (nhất định là không đặc biệt lắm), lại tự cho mình là một kẻ tài tử. Thế mà tôi lại là một kẻ tài tử. Có thể nói là tôi chơi cái mà Martin sống. Đôi khi tôi thấy dường như toàn bộ cuộc đời nhiều mặt của mình chỉ là một bất chước những người khác; tôi không chối là có thấy một khoái cảm nào đó đối với sự bất chước đó. Nhưng tôi không thể ngăn mình nghĩ rằng trong khoái cảm đó có cái-gì-đó hoàn toàn tự do, dễ dàng, có thể đảo ngược, nó đặc trưng cho cuộc tham quan một galerie tranh hay sự khám phá các phong cảnh xa lạ và không chút nào chịu ảnh hưởng cái quyền lực tuyệt đối mà tôi cảm thấy sau cuộc đời tình dục của Martin. Điều tôi phục ở Martin chính là cái quyền lực tuyệt đối này. Khi anh phát biểu một lời đánh giá về một người phụ nữ nào đó, tôi thấy dường như chính Tự nhiên, chính sự Cần thiết đang nói qua miệng của anh.

Hào quang của tổ ấm

Khi chúng tôi ra khỏi bệnh viện, Martin khẳng định chúng tôi sẽ thành công tuyệt vời. Rồi anh nói thêm: “Tôi nay phải làm thật nhanh. Tôi muốn về nhà lúc chín giờ.”

Hai tay tôi rơi thõng xuống: “Chín giờ? Nhưng thế thì có nghĩa là phải đi khỏi đây vào lúc tám giờ! Thế thì đến làm quái gì! Tôi cứ nghĩ là chúng ta có cả đêm đây!”.

- Tại sao cậu lại muốn chúng ta phải mất thời gian?
- Đến tận đây chỉ để có một tiếng đồng hồ thì chẳng ra sao cả. Cậu muốn làm gì từ bảy đến tám giờ cơ chứ?
- Tất cả. Cậu nghe thấy rồi đấy, tôi đã tìm được một cái nhà gỗ. Trong những điều kiện như thế, tất cả sẽ diễn ra băng băng. Tất cả phụ thuộc vào cậu đấy, cậu phải tỏ ra đủ kiên quyết.
- Thế cậu có thể nói cho tôi biết tại sao cậu phải về nhà lúc chín giờ không?
- Tôi đã hứa với Georgette rồi. Tối thứ Bảy nào bọn tôi cũng chơi bài trước

khi đi ngủ.

- Chúa ơi! - tôi thờ dài.

- Hôm qua Georgette lại gặp chuyện không vui ở chỗ làm nữa chứ, thế mà cậu lại muốn tở tước mắt của cô ấy cái niềm vui nho nhỏ tối thứ Bảy à? Cậu biết thừa rồi cơ mà, đó là người phụ nữ tuyệt nhất mà tớ từng gặp.

Và nói thêm: “Mặt khác, cậu sẽ hài lòng vì còn có cả một đêm trước mặt ở Praha.”

Tôi hiểu là tranh cãi chẳng ích gì. Không gì có thể làm giảm bớt được những lo lắng mà Martin cảm thấy đối với sự yên tĩnh tâm hồn của vợ anh, và không gì có thể lay chuyển niềm tin của anh vào những khả năng tình dục bất tận của mỗi giờ mỗi phút.

- Nào, nào, - Martin nói. - Từ giờ đến bảy giờ, chúng ta còn tận ba tiếng. Chúng ta sẽ không phải ăn không ngồi rồi đâu!

Cú lừa

Chúng tôi bước vào lối đi chính của vườn hoa công cộng, nơi đi dạo của người dân thành phố. Chúng tôi ngắm nhìn nhiều cặp trai gái và nhiều cô gái đi qua bên cạnh hoặc ngồi trên ghế băng, nhưng chúng tôi quá ư là bất mãn với vẻ ngoài của họ.

Dù sao Martin cũng tiếp cận hai cô và trò chuyện, thậm chí còn hẹn gặp, nhưng tôi biết là chuyện đó không hề nghiêm túc. Đó là cái mà anh gọi là tiếp cận thử, bài tập mà thỉnh thoảng anh cũng thực hiện vì sợ tay nghề giảm sút.

Chán nản, chúng tôi ra khỏi vườn hoa công cộng và đi vào những đường phố dẫn vào sự trống rỗng và buồn chán của thành phố nhỏ tỉnh lẻ.

“Đi uống gì đi, tớ khát quá,” - Martin nói với tôi.

Chúng tôi tìm thấy một ngôi nhà treo biển “Cà phê”. Chúng tôi bước vào, nhưng đó chỉ là một quán tự phục vụ; phòng lát đá vuông, lạnh lẽo và không

mấy niềm nở; chúng tôi tiến về phía quầy thu tiền để mua nước ngọt từ một người đàn bà đáng vẻ thô kệch, sau đó chúng tôi đến ngồi một cái bàn đầy vết nước xốt ngấm ý buộc chúng tôi phải mau chóng đi ra.

“Đừng để ý, - Martin nói, - trong thế giới của chúng ta vẻ xấu xí cũng có một vai trò tích cực đấy. Không ai muốn gắn bó vào một chỗ, ngay khi bước vào một nơi nào đó người ta phải vội vã tìm cách bước ra, điều đó khiến cho cuộc sống có được cái nhịp điệu mong muốn. Nhưng chúng ta đừng làm thế. Chúng ta có thể kể cho nhau nhiều điều, sự xấu xí trầm lặng của cái quán này bảo vệ chúng ta.” Anh uống nước chanh và hỏi tôi: “Cậu đã tiếp cận cô sinh viên y khoa của cậu chưa?”.

- Tất nhiên là rồi.

- Thế trông cô ấy thế nào? Tả kỹ cô ấy cho mình xem nào.

Tôi tả cho anh cô sinh viên y khoa, điều này không khó khăn lắm, dù rằng cô sinh viên y khoa không hề tồn tại. Đúng thế. Chắc hẳn một ngày nào đó việc đó sẽ khiến tôi gặp chuyện không hay, nhưng đúng là thế: tôi đã bịa ra nàng. Người ta có thể tin tôi: tôi không hành động như thế vì những động cơ đen tối, để tự nổi bật trước Martin hay để lừa đảo gì. Tôi bịa ra cô sinh viên y khoa với lý do đơn giản là vì tôi không thể chịu thêm được sự nản nì của Martin.

Martin hết sức khó tính với những gì liên quan đến hoạt động của tôi. Anh tin rằng ngày nào tôi cũng gặp được những người phụ nữ mới. Anh nhìn tôi khác với bản chất tôi và nếu tôi thẳng thắn nói với anh rằng từ suốt một tuần này không hề sở hữu hoặc thậm chí chỉ lướt tay qua một người phụ nữ mới, hẳn anh sẽ coi tôi là một kẻ đạo đức giả.

Thế nên tôi tự thấy mình buộc phải kể cho anh, vài ngày trước, rằng tôi đã định vị được một cô sinh viên y khoa. Anh tỏ ra rất hài lòng và khuyến khích tôi chuyển sang giai đoạn tiếp cận. Ngày hôm đó anh chắc chắn được về

bước tiến bộ của tôi.

- Thế ở mức độ nào? Ở mức... - anh nhắm mắt lại, tìm trong bóng tối một điểm so sánh, rồi anh nhớ đến một người bạn chung: - ... ở mức Sylvie chứ?

- Hơn thế nhiều, - tôi nói.

Martin ngạc nhiên: “Cậu đùa chắc...”

- Ngang hàng với Georgette của cậu.

Với Martin vợ của anh là tiêu chí tối cao. Martin rất thỏa mãn với bản báo cáo của tôi và chìm đắm vào cơn mơ mộng.

Một cuộc tiếp cận thành công

Rồi một cô gái trẻ mặc quần nhung bước vào phòng. Cô tiến về phía quầy bán hàng và đợi cốc nước ngọt của mình. Rồi cô dừng lại ở một bàn bên cạnh chúng tôi và uống, không ngồi xuống.

Martin quay về phía cô: “Thưa cô, anh nói, chúng tôi không phải là người ở đây và chúng tôi muốn hỏi cô một điều.”

Cô gái mỉm cười. Cô rất xinh.

- Chúng tôi nóng quá và không biết phải làm gì...

- Thế thì đi bơi đi!

- Đúng rồi. Chúng tôi không biết ở đây có chỗ nào bơi được.

- Không có đâu.

- Sao lại thế?

- Có một bể bơi, nhưng đóng cửa một tháng rồi.

- Thế còn sông?

- Đang ngăn để nạo vét rồi.

- Thế thì đi tắm ở đâu bây giờ?

- Chỉ có hồ Hoter thôi, nhưng phải đến bảy cây số đấy.

- Không sao, chúng tôi đi ô tô, chỉ cần cô dẫn đường cho chúng tôi thôi.

- Cô sẽ là hướng đạo của chúng tôi, - tôi nói.

- Đúng hơn là hoa tiêu của chúng tôi, - Martin nói.

- Ngôi sao của chúng tôi, - tôi nói.

Cô gái bối rối nhưng cuối cùng cũng chấp nhận dẫn chúng tôi đi; nhưng cô còn phải đi chợ và phải đi tìm áo tắm; chúng tôi sẽ gặp lại cô ở cùng chỗ này vào đúng một giờ nữa.

Chúng tôi hài lòng. Chúng tôi nhìn cô đi khỏi, vui vẻ nhún nhảy đôi mông và lúc lắc những lọn tóc đen.

“Cậu thấy chưa, - Martin nói, - cuộc đời ngắn lắm, phải tận dụng từng phút một.”

Ca tụng tình bạn

Chúng tôi quay lại vườn hoa công cộng để ngắm các cặp cô gái ngồi trên ghế băng, nhưng khi có một cô xinh, điều đó đôi lúc cũng xảy ra, thì cô bên cạnh nhất định là phải xấu.

“Đó là một quy luật lạ lùng của tự nhiên, - tôi nói với Martin. - Người phụ nữ xấu hy vọng lợi dụng được sự chói sáng của cô bạn xinh đẹp của mình, và cô đó thì lại hy vọng tỏa sáng hơn trên nền của sự xấu xí; kết quả là tình bạn của chúng ta chịu sự chi phối của những thử thách không ngừng. Và tớ rất tự hào là chúng ta đã không bao giờ để cho sự tình cờ hay tranh đấu quyết định chỗ đứng của chúng ta. Giữa chúng ta sự lựa chọn bao giờ cũng là một vấn đề lịch sự. Mỗi người đề nghị người kia lấy cô gái xinh đẹp hơn, ở điểm này chúng ta giống với hai quý ông thân thiết không thể đi vào một căn phòng bởi vì không thể chấp nhận có người lại đi trước người kia.”

- Đúng đấy, - Martin dịu dàng nói. - Cậu đúng là một người bạn tốt. Nào, ta ngồi một lát đi. Tớ đau chân rồi.

Và chúng tôi ngồi xuống, người ngửa ra sau một cách khoái trá với ánh nắng tràn đầy khuôn mặt, và trong vài phút chúng tôi mặc kệ cuộc đời, vẫn đang tiếp tục hành trình của mình xung quanh chúng tôi nhưng không mấy may

làm chúng tôi phải lo lắng.

Cô gái mặc đồ trắng

Đột nhiên Martin nhồm lên (chắc hẳn do một cảm giác huyền bí thúc giục), cái nhìn găm lên lối đi nhỏ của công viên, trên đó một cô gái mặc đồ trắng đang tiến đến. Ngay từ xa, khi mà chúng tôi còn chưa nhìn rõ đường nét cơ thể và khuôn mặt cô, đã có thể đoán được là ở cô có một sự duyên dáng đặc biệt, rất khó nắm bắt; một kiểu thuần khiết hay dịu dàng.

Khi cô đi qua trước chúng tôi, chúng tôi nhận ra là cô rất trẻ. Không phải là một đứa trẻ cũng không phải một cô gái, điều này ngay lập tức đặt chúng tôi vào một trạng thái kích thích cực mạnh. Martin bật dậy: “Thưa cô, tôi là đạo diễn Forman. Cô biết không, đạo diễn điện ảnh ấy”.

Anh chìa tay cho cô gái, cô bắt lấy nó với vẻ ngạc nhiên cùng cực trong mắt. Martin quay về phía tôi và nói: “Tôi xin giới thiệu với cô người quay phim của tôi.”

- Tôi tên là Ondricek, - tôi nói, đến lượt mình chìa tay ra.

Cô nghiêng người chào.

“Chúng tôi đang bối rối quá, thưa cô. Tôi đến đây tìm ngoại cảnh cho bộ phim sắp tới. Người trợ lý của tôi biết rất rõ vùng này, nhẽ ra phải chờ chúng tôi ở đây, nhưng mãi không thấy đến gì cả. Chúng tôi đang tự hỏi không biết nên bắt đầu chuyến thăm thành phố và ngoại vi từ đâu đây. Người quay phim của tôi, - Martin đùa, - đang nghiên cứu vấn đề trong cuốn sách dày bằng tiếng Đức này, nhưng thật không may là anh ấy không tìm thấy gì ở trong đó cả.”

Lời ám chỉ tới quyển sách mà tôi đã bị tước mất trong suốt một tuần làm tôi phát cáu. Tôi chuyển sang tấn công chống lại đạo diễn: “Thật tiếc là anh không chịu để ý đến quyển sách này nhiều hơn. Nếu anh nghiêm túc quan tâm đến công việc chuẩn bị và không để các nhà quay phim phải lo hết việc

tài liệu, thì phim của anh chắc chắn là đỡ phần hời hợt và sẽ có ít sai lầm hơn nhiều đấy”. Rồi tôi xin lỗi cô gái nhỏ: “Xin lỗi, thưa cô. Chúng tôi không muốn làm phiền cô với những câu chuyện chuyên môn; quả thật, chúng tôi đang chuẩn bị làm một bộ phim lịch sử về văn hóa Etrusque ở Bohême”.

- Vâng, - cô nói và cúi người.

- Cuốn sách ấy hay lắm, cô nhìn này!

Tôi chìa quyển sách cho cô gái nhỏ, cô cầm lấy nó với vẻ lo sợ gần như thành kính và lơ đãng lật ra xem.

- Tôi nghĩ là lâu đài Pchacek nằm không xa đây lắm, đó là trung tâm của người Etrusque Séc, nhưng làm thế nào để đi đến đó bây giờ? - tôi nói tiếp.

- Cách đây vài bước thôi, - cô gái nhỏ nói, và đột nhiên sôi nổi hẳn lên vì việc biết đường đi đến lâu đài Pchacek đã cho cô một mảnh đất vững chắc hơn trong cuộc trò chuyện hơi khó nắm bắt này.

- Thế nào cơ? Cô biết lâu đài đó à? - Martin hỏi, giả bộ thờ phào nhẹ nhõm.

- Tất nhiên, - cô nói. - Nó cách đây một giờ đồng hồ.

- Đi bộ? - Martin nói.

- Vâng, đi bộ, - cô nói.

- Nhưng chúng tôi có ô tô, - tôi nói.

- Thế thì hãy làm hướng đạo cho chúng tôi, - Martin nói, nhưng tôi không thích tiếp tục nghi lễ quen thuộc của trò chơi chữ, vì tôi có cảm giác tâm lý chắc chắn hơn Martin, tôi nghĩ những câu đùa dễ dãi có khả năng gây hại cho chúng tôi và một thái độ nghiêm túc sẽ là sức mạnh của chúng tôi.

- Chúng tôi không muốn lạm dụng thời gian của cô, thưa cô, - tôi nói, - nhưng nếu cô vui lòng bỏ cho chúng tôi một hoặc hai tiếng đồng hồ để chỉ cho chúng tôi những nơi chúng tôi muốn xem trong vùng, thì chúng tôi sẽ rất lấy làm biết ơn cô.

“Vâng, được thôi, - cô gái nhỏ nói, lại cúi người xuống. - Tôi rất muốn, nhưng...” Chỉ đến lúc này chúng tôi mới nhận ra trên tay cô đang cầm một chiếc túi lưới đựng rau... “Tôi phải mang rau về cho mẹ, nhưng gần đây lắm, tôi sẽ quay lại ngay.”

- Tất nhiên rồi, phải mang rau cho mẹ cô chứ, - tôi nói. - Chúng tôi chờ cô ở đây.

- Vâng, lâu nhất là mười phút tôi sẽ trở lại thôi, - cô nói.

Cô lại cúi người và vội vã bước đi.

- Tuyệt cú mèo! - Martin nói.

- Hạng nhất đấy chứ nhỉ?

- Tớ nghĩ thế. Tớ sẵn sàng hy sinh hai cô y tá đấy.

Cái bầy của lòng tin thái quá

Mười phút trôi qua, rồi mười lăm phút, cô gái nhỏ vẫn không trở lại.

Martin trấn an tôi: “Đừng lo, nếu có một điều mà tớ có thể chắc chắn, thì đó là con bé sẽ đến. Trò của chúng ta đóng đặt thế còn gì, con bé chắc là lên mây.”

Tôi cũng nhất trí như thế, nên chúng tôi cứ chờ tiếp, mỗi phút lại càng làm tăng nỗi ham muốn của chúng tôi dành cho cô gái vẫn còn nét trẻ con đó. Vì việc đó, chúng tôi để trôi qua giờ hẹn với cô gái mặc quần nhung. Tâm trí bị hình ảnh cô gái mặc đồ trắng choán hết, thậm chí chúng tôi còn không nghĩ đến việc đứng lên.

Và thời gian cứ trôi.

“Nghe này, Martin, tớ tin là con bé không quay lại đâu,” - cuối cùng tôi nói.

- Cậu giải thích chuyện đó thế nào đây? Con bé tin chúng ta như tin Chúa còn gì.

- Đúng thế. Và đó chính là nỗi bất hạnh của chúng ta. Con bé quá tin chúng ta.

- Thế thì sao? Cậu muốn nói là có lẽ con bé không tin chúng ta à?
- Chắc chắn như thế thì hay hơn. Một lòng tin quá nồng nhiệt là kẻ đồng minh tồi tệ nhất. - Bị ý tưởng đó lôi kéo, tôi bắt đầu một bài diễn văn: - Ngay khi mà chúng ta tin tưởng hoàn toàn một điều gì đó, lòng tin sẽ đẩy cái đó đến chỗ phi lý. Người thực sự bảo vệ một chính sách không bao giờ coi các lệch lạc của chính sách đó là quan trọng, mà chỉ nghĩ đến những mục tiêu thực tế ẩn chứa đằng sau những lệch lạc đó. Bởi vì các trò về chính trị và các lệch lạc không được tạo ra để người ta tin vào đó; những người ngây thơ coi chúng là nghiêm túc sớm hay muộn sẽ thấy ở đó các mâu thuẫn, sẽ bắt đầu nổi loạn và sẽ kết thúc một cách hèn hạ dưới bộ dạng kẻ tà đạo hoặc tội phạm. Không, một niềm tin quá đà không bao giờ mang lại điều gì tốt đẹp hết; và không chỉ là với các hệ thống tôn giáo và chính trị; ngay cả với hệ thống của chúng ta, mà chúng ta sử dụng để thu hút cô gái nhỏ bé đó.
- Tớ không hiểu nổi cậu nữa rồi, - Martin nói.
- Nhưng thực ra dễ hiểu lắm: với cô bé đó chúng ta chỉ là hai quý ông rất nghiêm túc và cô bé muốn cư xử tốt, đúng kiểu một cô bé có học nhường chỗ cho người già trên tàu điện.
- Nhưng thế thì tại sao con bé lại không như thế cho đến cùng?
- Thì bởi vì cô bé quá tin chúng ta chứ còn sao nữa. Cô bé mang rau về cho mẹ và hằng hái kể lại mọi chuyện: bộ phim lịch sử, những người Etrusque ở Bohême... và bà mẹ...

Martin ngắt lời tôi: “Đúng... tớ hiểu đoạn tiếp theo rồi.” Và anh đứng dậy.

Sự phản bội

Mặt trời bắt đầu chậm chậm xuống dần trên mái ngói các ngôi nhà; gió mát thổi nhẹ và chúng tôi buồn bã. Chúng tôi đi cầu may đến quán tự phục vụ để xem liệu cô gái mặc quần nhung còn chờ chúng tôi không. Dĩ nhiên cô không có ở đó. Đã sáu giờ rưỡi. Chúng tôi đi ra xe. Đột nhiên chúng tôi trở

thành hai kẻ bị một thành phố lạ từ chối khỏi những niềm vui thú của nó, và chúng tôi chỉ còn một việc để làm là tìm chỗ trú ẩn trong xe, ở đây nó có sự ưu tiên là kẻ đứng ở bên ngoài.

“Nào! - Martin kêu lên khi đã vào xe. - Thôi bộ mặt đưa đám đấy đi! Điều chính yếu vẫn nằm trước chúng ta.”

Tôi muốn trả lời là chúng tôi chỉ có một giờ đồng hồ cho cái chính yếu, vì lỗi của Georgette của anh và vì ván bài của cô, nhưng tôi thích giữ im lặng hơn.

“Mặt khác, - Martin nói thêm, - ngày hôm nay cũng ngon lành đấy chứ.

Định vị cô gái ở Pouzdrany, tiếp cận cô gái mặc quần nhung; tất cả đều sẵn sàng cho chúng ta tại thành phố này, chúng ta chỉ cần quay trở lại vào một dịp khác thôi.”

Tôi không trả lời. Phải. Cuộc định vị và tiếp cận đã thành công một cách đáng ngưỡng mộ. Tất cả đều nằm ở đúng trật tự. Nhưng bỗng tôi nghĩ rằng Martin, ngoài những trò định vị và tiếp cận đó, từ một năm nay không làm được trò trống gì hết.

Tôi nhìn anh. Đôi mắt anh sáng bừng như thường lệ cái ánh sáng lúc nào cũng hau háu; vào giây phút này tôi cảm thấy Martin thân thiết với mình đến chừng nào, tôi yêu quý đến mức nào cái lá cờ mà toàn bộ cuộc đời anh điếu qua đằng sau: cái lá cờ của cuộc theo đuổi phụ nữ vĩnh cửu.

Thời gian trôi qua và Martin nói: “Bảy giờ rồi.”

Chúng tôi đỗ xe cách hàng rào bệnh viện chừng mười mét để tôi có thể nhìn được cổng từ kính chiếu hậu.

Tôi tiếp tục nghĩ đến lá cờ đó. Tôi tự nhủ trong cuộc theo đuổi phụ nữ đó, trong chừng mực thời gian trôi qua, ngày càng ít phụ nữ và ngày càng nhiều những cuộc theo đuổi thuần túy. Với điều kiện đó là một cuộc theo đuổi vô ích ngay từ đầu; mỗi ngày người ta có thể theo đuổi một số lượng vô tận phụ

nữ và do đó làm một cuộc theo đuổi tuyệt đối. Đúng: Martin đang ở trong tình thế của cuộc theo đuổi tuyệt đối.

Chúng tôi chờ năm phút. Hai cô gái không đến.

Điều này không may may làm tôi lo lắng. Họ đến hay không chẳng có chút quan trọng nào. Bởi vì, nếu họ đến, liệu rằng trong một giờ chúng tôi có kịp đưa họ đến ngôi nhà gỗ xa xôi, chiếm được lòng tin của họ, ngủ với họ và lịch sự từ biệt họ vào lúc tám giờ để đi về? Không, kể từ lúc Martin quyết định mọi chuyện phải kết thúc vào lúc tám giờ, anh đã - như bao nhiêu lần khác! - chuyển cuộc phiêu lưu này vào địa hạt của trò chơi hài hước.

Chúng tôi đợi được mười phút. Không có ai hiện ra ở cổng bệnh viện.

Martin tức tối và gần như hét lên: “Tớ cho họ tiếp năm phút nữa, tớ sẽ không chờ thêm đâu.”

Martin không còn trẻ, tôi nghĩ tiếp. Anh yêu vợ mình một cách chung thủy. Nói đúng ra là anh sống một cuộc đời gia đình ngăn nắp nhất trần đời. Đó là thực tế. Và, bên trên cái thực tế đó, ở mức độ của một ảo tưởng ngây thơ và đáng xúc động, tuổi trẻ của Martin vẫn tiếp tục, cái tuổi trẻ lo lắng, rộn ràng và tràn trề, bị rút gọn thành một trò chơi đơn giản không còn đủ sức vượt qua những ranh giới lãnh thổ của mình để vươn đến cuộc đời và trở thành được thực tế. Và, vì Martin là chàng hiệp sĩ mù quáng của sự Cần thiết, anh chuyển các cuộc phiêu lưu của mình thành sự trong trắng của Trò chơi, mà thậm chí không ngờ đến điều đó; anh tiếp tục bỏ hết vào đó toàn bộ cái tinh thần sôi nổi của mình.

Tốt, tôi tự nhủ, Martin là tù nhân cho ảo tưởng của chính mình, thế còn tôi? Còn tôi? Tại sao tôi lại cùng anh tham dự vào trò chơi lô bịch này? Tôi, người biết rõ đó chỉ là một trò lừa đảo? Tôi không lô bịch hơn Martin ư? Tại sao lại vờ hy vọng một cuộc phiêu lưu tình ái khi tôi biết rất rõ rằng mình đang cố chờ để mất không một giờ đồng hồ, thất bại ngay từ trước, với hai

người phụ nữ xa lạ và thờ ơ?

Chính khi đó tôi nhìn thấy trong kính chiếu hậu hai cô gái đi ra khỏi bệnh viện. Ngay cả ở khoảng cách này, vẫn có thể nhìn rõ ánh phản chiếu của phấn son trên mặt họ, họ mặc đồ thanh lịch hết cỡ và sự chậm trễ của họ chắc chắn có liên quan đến việc ăn mặc cẩn thận đó. Họ nhìn xung quanh và đi về phía xe chúng tôi.

“Thôi kệ, Martin, - tôi nói, vờ như không nhìn thấy hai người phụ nữ. - Mười lăm phút rồi đấy. Đi thôi.” Và tôi nhún ga.

Sự hối hận

Chúng tôi đi ra khỏi thành phố B..., đi qua những ngôi nhà cuối cùng, đi vào vùng nông thôn toàn cánh đồng và cây cối, mặt trời đang xuống trên các ngọn cây.

Chúng tôi im lặng.

Tôi nghĩ đến Judas Iscariote, mà một tác giả đầy trí tuệ đã nói là đã phản bội chúa Jésus chỉ bởi vì ông ta vô cùng tin vào Chúa; ông ta không có đủ kiên nhẫn để chờ đợi điều kỳ diệu qua đó Jésus sẽ chứng tỏ cho tất cả những người Do Thái quyền lực siêu nhiên của mình; do đó ông ta đã giao Chúa cho các trưởng lão để buộc ông phải hành động. Ông ta đã phản bội bởi vì ông ta muốn đẩy nhanh thời điểm vinh quang của Chúa.

Thế đấy, tôi tự nhủ, nếu tôi phản bội Martin, thì ngược lại, là bởi vì tôi đã không còn tin vào anh nữa (và về cái quyền lực siêu nhiên của trò tán gái của anh); tôi là một bản sao xấu xa của Judas Iscariote và của Thomas, người được mệnh danh là Kẻ Vô Đạo. Tôi cảm thấy sự phạm tội của mình càng làm tăng thêm tình yêu quý dành cho Martin và lá cờ cuộc theo đuổi phụ nữ vĩnh cửu của anh (cái lá cờ mà người ta nghe thấy đang run lên không ngừng phía trên đầu chúng tôi) khiến người tôi mềm ra thành những giọt nước mắt. Tôi bắt đầu tự trách mình vì sự nôn nóng.

Quả thật, liệu một ngày nào đó tôi có đủ khả năng tự mình chối những cử chỉ đồng nghĩa với tuổi trẻ đó không? Và tôi có thể làm gì khác, nếu không phải là tự hài lòng với việc bất chước, và thử tìm thấy trong cuộc đời đầy biết điều của mình một chỗ nhỏ bé cho cái hoạt động không biết điều đó? Quan trọng gì nếu toàn bộ cái đó chỉ là một trò chơi vô ích? Quan trọng gì nếu tôi biết điều đó? Liệu tôi có từ chối chơi trò đó, chỉ đơn giản bởi vì nó vô vọng?

Quả táo vàng của ham muốn vĩnh cửu

Martin ngồi bên cạnh tôi và dần thoát ra khỏi sự chán nản.

- Nghe này, - anh nói với tôi, - cô sinh viên y khoa của cậu có thật sự ở hạng chúa đến thế không?

- Tớ đã nói với cậu rồi mà. Ở hạng Georgette đấy.

Martin đặt cho tôi nhiều câu hỏi khác. Tôi lại phải miêu tả cô sinh viên y khoa cho anh thêm một lần nữa.

Rồi anh nói: “Sau đó cậu có thể chuyển sang cho tớ không?”.

Tôi muốn tỏ ra như thật: “Tớ e rằng khó đấy. Cô ấy sẽ không thích lắm bởi vì cậu là bạn tớ. Cô ấy có những nguyên tắc...”

- Cô ấy có những nguyên tắc..., - Martin buồn bã nhắc lại, và tôi biết rằng anh buồn bã về điều đó.

Tôi không muốn làm anh đau khổ.

- Trừ khi tớ làm ra vẻ không biết gì cậu, - tôi nói. - Có thể là cậu giả làm người khác được.

- Ý hay đấy! Chẳng hạn, tớ đóng giả làm Forman như hôm nay nhé.

- Cô ấy không quan tâm đến các nhà làm phim đâu. Cô ấy thích dân thể thao hơn.

- Tại sao không nhỉ? - Martin nói. - Tất cả đều có thể, - và chúng tôi lại bàn bạc say mê. Kế hoạch được vạch rõ thêm sau từng phút, nó sẽ nhanh chóng đứng đưa trước mắt chúng tôi, trong buổi tối đang bắt đầu buông xuống, như

một quả táo đẹp và rạng ngời.

Cho phép tôi gọi quả táo đó, với một ít nhấn mạnh, là *quả táo vàng của ham muốn vĩnh cửu*.

Cao Việt Dũng dịch từ bản tiếng Pháp La pomme d'or de l'éternel désir

Nguồn: evan

Được bạn: Mọt Sách đưa lên

vào ngày: 26 tháng 8 năm 2004